Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Мудрого - не здурити.
Чесного - не купити.
Мужнього - не зламати.
Роман Шухевич

№ 40 (302)
28 жовтня
2010 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

31 ЖОВТНЯ – ВИБОРИ ДО ОБЛАСНОЇ, СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, РАЙОННИХ І МІСЬКИХ РАД, А ТАКОЖ ГОЛІВ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

МИ – НАРОД. МИ – ДЖЕРЕЛО ВЛАДИ. І НЕХАЙ ВЕРШИТЬСЯ НАША ВОЛЯ!

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ДОБРА СОБІ, СВОЇМ ДІТЯМ І УКРАЇНІ, ТО ПРИЙДІТЬ НА ВИБОРЧІ ДІЛЬНИЦІ І ПІДТРИМАЙТЕ ПАТРІОТІВ-ПРОФЕСІОНАЛІВ – ЧЕСНИХ, МОРАЛЬНИХ, ВІДПОВІДАЛЬНИХ

ВИБОРИ-2010

ПІДТРИМАЙМО СВОЇХ

Серед багатьох кандидатів у депутати до органів місцевого самоврядування є чимало просвітян. Це – відомі громадські лідери, професіонали справи, патріоти своєї землі. Отож підтримаймо їх, згадаймо давнє просвітянське гасло: «Свій до свого по своє…», яке нині можна перефразувати так: «Свій – за свого».

КАНДИДАТИ-ПРОСВІТЯНИ, ЯКІ БАЛОТУЮТЬСЯ В ДЕПУТАТИ НА ВИБОРАХ ДО МІСЦЕВИХ РАД

ДО ОБЛАСНОЇ РАДИ:
ВОЛКОВЕЦЬКИЙ Степан Васильович,
БАРАН Євген Михайлович,
БЕРЕГОВСЬКИЙ Олександр Богданович,
БОРОВИЧ Богдан Карлович,
БУРЛАЧУК Ярослав Вікторович,
ВОЛІХНОВСЬКА Зорина Олегівна,
ДЕНЕГА Руслана Василівна,
ДЖУРА Олександр Дмитрович,
ЗАГРАНОВСЬКИЙ Ілля Васильович,
ЗАРІЦЬКИЙ Богдан Тимофійович,
ЗАХАРУК Дмитро Васильович,
МЕЧЕВА Олександра Володимирівна,
ОЛІЙНИК Володимир Євгенович,
САВ'ЮК Василь Микитович,
СОЛОДЧУК Марія Василівна,
ТЕБЕШЕВСЬКА Оксана Степанівна.

НА МЕРА МІСТА – РОМАНИШИН Євген Іванович,
СІМОНОВИЧ Ліліана Володимирівна.

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО:

БОРІТЬСЯ ЗА СЕБЕ

Голова ВО «Батьківщина» звернулася до виборців Прикарпаття із закликом боротися за себе, за свій голос, аби він не був відданий партії влади. «Не вірте, ніби ви ні на що не впливаєте. Вибори – той момент, коли влада – у ваших руках, і ви розпоряджаєтесь нею, а не вона вами» – мовиться в документі. Аби не забрали вони Україну, голосуйте за «Батьківщину» – головну опозиційну силу.

У виборчому списку кандидатів до обласної ради – № 3.

ЖОДНОГО ГОЛОСУ ПРОВЛАДНИМ КАНДИДАТАМ!

Звернення Організації Українських Націоналістів (бандерівців)

Шановні українці, 31 жовтня в Україні пройдуть вибори до місцевих органів влади. Представники антиукраїнських сил прагнуть узурпувати органи місцевого самоврядування шляхом шантажу, підкупу і фальсифікацій. Режим Януковича – це триголовий дракон: антиукраїнський, антинародний, антилюдський. Влада проводить антинаціональну і антисоціальну політику, попирає елементарні людські права.

В умовах реальної небезпеки тотального захоплення влади олігархічними кримінальними кланами на місцях, коли доля громади буде насправді вирішуватись в обкомах «керівної і спрямовуючої партії», а воля виборців іґнорувати ся, ОУН закликає:

1. Обов'язково взяти участь у виборах.
2. Протидіяти спробам фальсифікації виборчого процесу і народного волевиявлення.
3. Проголосувати за представників українських патріотичних сил.

31 жовтня виборчий бюлетень стає зброєю, доступною кожному громадянинові, яка має вистрелити в систему корупції, зради національних інтересів та пограбування і обдурення народу.

Жодного голосу представникам антиукраїнських сил!

Жодного голосу провладним кандидатам!

Провід ОУН (б)

ФАЛЬСИФІКАЦІЯМ – НІ!

В приміщенні видавництва «Кубекс», якому доручено друкувати виборчі бюлетені для краян, були виявлені 111 741 бюлетень по багатомандатному виборчому округу та 80 000 по мажоритарних виборчих округах, які могли стати підкидними.

Цей прецедент став предметом розгляду на позачерговій, 43-ій, сесії обласної ради. Голова ОВК Олег Пилип'юк, намагався переконати присутніх у сесійній залі в тому, що «додаткові бюлетені» – це технічний брак, який негайно був знищений». Такої ж версії – що бюлетені не були «липовими», а звичайним «технічним і технологічним браком» – дотримувалися прокурор області Микола Гошовський та начальник УМВС області Василь Варцаба. Але депутати мали свою думку. Зокрема, лідер ОО ВО «Батьківщина» Дмитро Шлемко та ОО ВО «Свобода» Олександр Сич довели, що бюлетені друкувалися на верстаті з позначкою «Партія «Відродження», обласною організацією якої донедавна керував голова облдержадміністрації Михайло Вишиванюк.

За підсумками обговорення цього скандалу було ухвалене звернення, яке друкуємо нижче.

Звернення до органів виконавчої влади Івано-Франківської області, правоохоронних органів, територіальних і дільничних виборчих комісій та до виборців Прикарпаття

26 жовтня 2010 року члени Івано-Франківської обласної територіальної виборчої комісії в присутності народних депутатів України Зіновія Шкутяка, Дмитра Шлемка, Василя Чуднова, представників політичних організацій, депутатів обласної ради Олександра Сича та Олександра Левицького у приміщенні підприємства «Кубекс», яке виконувало замовлення обласної територіальної виборчої комісії із друкування виборчих бюлетенів, виявили зайвих 111 741 бюлетень по багатомандатному виборчому округу та 80 000 по мажоритарних виборчих округах. Це на 20 відсотків більше від загальної кількості бюлетенів, необхідних для голосування виборцями Прикарпаття.

Цей факт засвідчений відповідними актами обласної територіальної виборчої комісії.

Обласна рада на своєму останньому сесійному засіданні звернулася до органів виконавчої влади нашої області, правоохоронних органів, територіальних та дільничних виборчих комісій діяти на виборах відповідно до чинного законодавства та норм міжнародного права, забезпечити чесні та прозорі вибори. Грубе порушення чинного виборчого законодавства свідчить про факт іґнорування звернення найвищого представницького органу влади в області. Дії місцевих чиновників йдуть врозріз із заявами Президента України та суперечать задекларованим принципам чинної влади.

Звертаємось до прокуратури області та правоохоронних органів дати належну оцінку діям осіб, причетних до факту порушення чинного законодавства про вибори.

Ще раз застерігаємо всіх членів дільничних і територіальних виборчих комісій від спокуси фальсифікації результатів народного волевиявлення і вимагаємо чітко дотримуватись законодавства про вибори, пам'ятати, що відповідальність за такі дії передбачена Кримінальним кодексом України.

У випадку подальшого порушення виборчого законодавства залишаємо за собою право захисту наших громадян на вільне волевиявлення згідно з Конституцією України.

Обласна рада й надалі буде реаґувати на кожне звернення мешканців краю, пов'язане з порушенням їхнього виборчого права.

Ні – фальсифікації виборів!

Так – правовій і демократичній Україні!

Ухвалено на позачерговій сорок третій сесії Івано-Франківської обласної ради п'ятого демократичного скликання 27 жовтня 2010 року

ХРИСТИЯНСЬКІ ЦІННОСТІ – У ВЛАДУ!

Кандидати в депутати Івано-Франківської обласної ради від Республіканської християнської партії (РХП) **Василь Друк, Ілля Загрpreновський, Надія Слівінська, Олександра Глуханюк, Іван Куриляк** звернулись до виборців підтримати їх і проголосувати за **№ 18** у виборчому бюлетені.

«Ми прагнемо стати депутатами Івано-Франківської обласної ради для того, щоб утверджувати в суспільстві християнські цінності, з вірою, надією та любов'ю до Бога стояти на сторожі всього українського та дбати про розвиток Прикарпатського краю… Якщо ви проголосуєте за нас – матимете надійних християнських захисників ваших інтересів та інтересів України загалом», – мовиться у зверненні.

ПРЯМА МОВА

Україна має мати українську владу й українського Президента, який у своїх програмах, у своєму баченні, не тільки на словах, а й на ділі демонструватиме, що будує здорову Українську державу, що він українізує Україну. Коли Президент відмовляється від того, що в Україні був голодомор, коли продовжується політика двомовності, коли український бізнес та економіку передають Росії, коли руйнують українські цінності, коли знову бачимо «наїзди» СБУ на УКУ чи на пресу, коли порушуються людські права, коли через «харківські угоди» Україна втрачає стратегічні здобутки або коли міністр освіти радикально відходить від норм патріотичного українського навчання, коли є грубі порушення Конституції чи у створенні коаліції у ВР, чи в законі про вибори, чи зміна самої Конституції, коли йде політичний, не юридичний процес, щоб відібрати звання Героя України у Степана Бандери, – це все веде до деукраїнізації. Президент має бути ґарантом Конституції, він має бути першим, який звертає увагу на такі чи інші посягання.

Він повинен відчути, що є інші, протилежні до його програми, позиції, що державне будівництво мусить мати український формат, а не залежати від втручань Росії. Наші цінності були й залишаються незмінними, і ми будемо їх утверджувати й боронити. Честь Україні! Готов боронити!

Сьогодні дуже важливий і відповідальний етап для української нації. Знову на перший план виходить націозахисна функція націоналістів, і роль їх виняткова, оскільки нове старе керівництво держави не здатне будувати українську державність, не здатне об'єднати і відродити націю, забезпечити національну перспективу. Та вони й не ставлять такої мети.

ОУН – це іскра, яка має дати ідею, показати правильний шлях і приклад. Отже, наше завдання – викристалізувати нову еліту, мобілізувати народ, його активну частину, виховувати молодь, згуртувати патріотичні сили, відродити віру й пробудити енерґію в народі. Це наше найголовніше завдання сьогодні.

Стефан РОМАНІВ,
голова Проводу ОУН (б),
генеральний секретар
Світового конґресу українців

ВИБОРИ-2010

КОНСОЛІДАЦІЯ ЧИ УЗУРПАЦІЯ?

Доля майбутнього місцевого самоврядування – у руках виборця

Україна збирається зробити ще один важливий крок назад. У неділю, 31 жовтня 2010 року, громадяни України братимуть участь у, здавалося б, демократичному процесі, щоб обрати своїх місцевих чиновників. Вибори можуть бути затьмарені широко розповсюдженим шахрайством, внаслідок чого «консолідація влади» буде зовсім незнайомою демократії. Гірше того – ця «узурпація влади» буде скоєна зі співучастю міжнародного товариства.

Мабуть, вершина політичної безвідповідальності щодо демократії в Україні з боку міжнародного співтовариства настала 8 лютого 2010 після президентських виборів попереднього дня. Відбулася прес-конференція представників різних установ, від Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини у ролі Місії спостереження за виборами, до якої долучилися Парламентська Асамблея ОБСЄ, Парламентська Асамблея Ради Європи, Парламентська Асамблея НАТО та Європейський Парламент. Їхній консенсус у тому, що вибори були проведені відповідно до демократичних норм. Невисловленим на прес-конференції було те, що цей висновок був зроблений і закріплений, незважаючи на той факт, що всі разом міжнародні спостерігачі від Місії ОБСЄ відвідали мізерні 7,7 відсотка виборчих дільниць і що більшість їхніх спостерігачів не говорили ні українською, ні російською, покладаючись натомість на перекладачів.

Так Президент Янукович вступив на посаду й приступив до зміцнення своєї влади в кількох напрямках, одним із яких було проголошення проведення місцевих виборів 31 жовтня 2010 року і забезпечення перемоги наповненням спочатку різних комісій проведення виборів «своїми людьми», які призвели б до наповнення урни голосами для «своїх».

Виборчі структури проведення виборів в Україні мають переважно три рівні: Центральна виборча комісія (ЦВК), територіальні виборчі комісії та дільничні виборчі комісії. ЦВК складається з п'ятнадцяти членів, дев'ять з яких пов'язані з правлячою Партією реґіонів. Ця комісія зобов'язана призначити територіальні виборчі комісії згідно з новим законом України про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних і міських голів. Континґент до територіальних виборчих комісій добирався від трьох партій у рамках Верховної Ради України (ВРУ), які сформували коаліцію більшості по три члени з п'ятнадцяти членів територіальної виборчої комісії. Решта шість членів обираються від решти політичних партій. За таким принципом територіальні виборчі комісії призначили дільничні виборчі комісії.

Не передбачений у законі справедливий розподіл керівних посад між правлячими та опозиційними партіями у встановлені екзекутивних постів комісій. Таким чином, голова й секретар як територіальних, так дільничних комісій можуть бути обидва з боку коаліції більшості. Закон також не вказує кворуму для засідання комісії. У результаті комісії можуть правити й навіть рахувати кількість бюлетенів простою більшістю голосів присутніх незалежно від кворуму.

З цього закону про вибори і наступних постанов ЦВК, за даними статистики, оприлюдненої опозицією, випливає те, що нинішній склад усіх територіальних комісій такий: 2009 представників від Партії реґіонів (Янукович), 1954 представники з Народної партії (Литвин), 1943 представники Комуністичної партії (Симоненко) і лише 1380 – з «Батьківщини» (Тимошенко) і 1708 – від усіх інших. Таким чином, більшість коаліції становить 66 відсотків, а опозиція має 34 відсотки. Що стосується посадових осіб у територіальних комісіях, коаліція більшості зайняла 1028 позицій (68 відсотків), а опозиція тільки 476 позиції (32 відсотки), а це – ще більша нерівність.

Цікавий компонент цієї ще однієї спроби консолідувати владу Віктора Януковича і його людей у тому, що під час останніх парламентських виборів 30 вересня 2007 р. три виборчі фракції, які складають сьогодні коаліцію більшості у ВРУ, здобули тільки 43,72 відсотка від загальної кількості голосів, у той час як ті, що сьогодні становлять опозицію здобули 44,86 відсотка. Решта відсотків розподілялася між виборчими фракціями, яким не вдалося здолати необхідних 3 відсотки. Відсотки, відображені у виборчих комісіях, сьогодні не подібні до результатів парламентських виборів з 2007. Перезидентові Януковичу вдалося отримати нові числа, «впливаючи» на народних депутатів ВРУ, щоб перейти на його бік і переконати суди подати свою печатку, незважаючи на те, що всі члени ВРУ були обрані по списках виборчих блоків. Ніхто не був обраний в особистому порядку.

Над Віктором Януковичем інколи знущаються як над занадто слабким інтелектуально, щоб бути Президентом. Раптом об'єкт вітчизняних і міжнародних жартів стає дуже небезпечним, залишається таким, що не підходить на Президента, але де-факто стає дуже реальним – диктатором. Міжнародне співтовариство зіграло важливу роль у його піднесенні. Сподіваюсь, ще не надто пізно все змінити. Отож, панянки і пани-виборці, допильнуйте, за кого голосувати й кого маєте підтримати.

Аскольд ЛОЗИНСЬКИЙ,
президент Світового конґресу українців

РІЗНЕ, АЛЕ СЕРЙОЗНЕ

ЧИ Є ВИ У СПИСКАХ?

Відділ ведення Державного реєстру виборців Івано-Франківської міської ради передав міській виборчій комісії попередні списки виборців для звичайних виборчих дільниць.

У зверненні, зокрема, наголошується: «Просимо Вас прийти та перевірити себе у списках виборців, щоб у день голосування не виникало проблем, звернувшись до відділу ведення Державного реєстру виборців та після 17 жовтня 2010 року на свою виборчу дільницю, маючи при собі паспорт громадянина України».

АДМІНРЕСУРС У ДІЇ

Влада застосовує адмінресурс на місцевих виборах в Івано-Франківській області. Про це заявив депутат від НУНС, голова Івано-Франківської обласної організації партії «За Україну!» Володимир Мойсик.

«Через тиск влади були зірвані дві мої зустрічі: в Івано-Франківську та селищі Гвіздець Коломийського району», – сказав він. Зокрема, у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника Мойсику відмовили в зустрічі зі студентами юридичного факультету. А в селищі Гвіздець директор школи послалася на побоювання втратити посаду через зустріч з партійцями «За Україну!»

І знову вибори… Громадяни нашого міста й області, як завжди, очікують на благополучне життя, яке принесе нова демократично обрана влада. Але, перш ніж це трапиться, треба якісно провести вибори. Адже від їхніх результатів залежить, кому в найближчі п'ять років робити наше життя кращим.

Семінар голів дільничних виборчих комісій

ДІЙ, ЯК НАВЧАЛИ

Івано-Франківська обласна організація «Молода Просвіта», при підтримці Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні, провела навчання голів дільничних виборчих комісій районних центрів області та міста Івано-Франківськ. У процесі виконання проекту «Ознайомлення членів дільничних виборчих комісій та виборців з їхніми обов'язками та правами на виборах депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів» були надруковані та розповсюджені буклети, створені на основі Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». Ми намагаємося крок за кроком у доступній формі подати опис виборчого процесу в день голосування і допомогти виборцям реалізувати своє виборче право.

Кожна районна виборча комісія, до якої організація зверталася із запитом провести зустріч з головами дільниць, радо допомагала в цьому. Як результат, членам «Молодої Просвіти» вдалося відвідати більшість районних центрів із навчальним семінаром, метою якого є зменшення кількості помилок у роботі дільничних виборчих комісій, що сприятиме отриманню об'єктивних результатів волевиявлення громадян. Учасники семінару отримали інформацію про послідовність дій під час роботи на дільниці та методичний матеріал, який їм у цьому допомагатиме. Було детально розглянуто, як проводити засідання перед відкриттями дільниці для голосування, процес голосування на дільниці та за місцем перебування, схему підрахунку голосів та заповнення протоколів.

Завдяки проекту всі голови дільничних виборчих комісій отримали чітке розуміння ведення процесу голосування та підрахунку голосів виборців, що є ключовим моментом виборів. Сподіваємось, що голови ДВК поінформують інших учасників виборів та зуміють правильно організувати роботу на дільниці. Отримані знання допоможуть членам ДВК заздалегідь спланувати й підготуватися до роботи, чітко дотримуватись послідовності дій, передбачених законом, правильно вести підрахунок голосів виборців. Оскільки проект охоплює більшість районів області, то він матиме вплив на якість місцевих виборів. Усе в наших руках, адже ми самі творимо своє майбутнє.

Євгенія БАРДЯК,
голова ОО «Молода Просвіта»

Є ТАКА ДУМКА

Анатолій Гриценко:

НАША ПОЗИЦІЯ – МІЦНА ОПОЗИЦІЯ

Лише об'єднана міцна опозиція може протистояти нинішньому режиму, заявив на прес-конференції для журналістів лідер партії «Громадянська позиція» Анатолій Гриценко. Тому йдемо на вибори, не критикуючи інших учасників опозиції, хоч часом наші погляди й не збігаються, а пропонуємо свої ідеї.

Оцінюючи діяльність нинішньої влади, гість наголосив, що за вісім місяців вона не виконала жодної передвиборної обіцянки. Хто відчув покращення життя вже сьогодні? Не відчуємо цього і завтра. Безсоромно ламаючи свої обіцянки, Уряд підвищив ціни на газ для населення на 50 відсотків, а віце-прем'єр Тігіпко пообіцяв підвищити їх ще й у квітні. Безробіття не знизилось, а зросло, а Податковий кодекс, який алярмово хоче ухвалити коаліція, знищить середній і малий бізнес, в якому якраз і зайнято найбільше працюючих. А такого зростання цін Україна не знала з дев'яностих років. Реформи ж, які намагається здійснити влада, спрямовані проти людей. Скажімо, пенсійна –підвищення пенсійного віку, у судочинстві – це безапеляційне право суду без відома власника забирати його житло за комунальні борги. А нинішні вибори, за намаганням влади їх фальсифікувати, повертають нас у 2004 рік.

З усіх реґіонів ідуть повідомлення, як з фронту. Попри фальшиві запевнення владних очільників, що вони забезпечать чесні й прозорі вибори, опозицію просто душать, усі виборчі комісії буквально захопила партія влади. А взяття нею під свій контроль місцевого самоврядування – це абсолютна узурпація повноважень усіх рівнів.

Відповідаючи на запитання журналістів, А. Гриценко наголосив, що очистити владу можна лише за умови, коли до неї прийдуть моральні, відповідальні й професійні люди. Саме з таким гаслом іде на вибори «Громадянська позиція». А ще порекомендував нинішньому режиму перестати звалювати всі свої прорахунки на своїх попередників і «відкрити наступний конверт».

Давно пора!

Богдан ВІВЧАР

Борис Тарасюк:

ТЕСТ НА ЧЕСНІСТЬ ВЛАДИ І ЄДНІСТЬ ОПОЗИЦІЇ

«Говорити про чесність і прозорість дій влади просто не доводиться, – заявив на прес-конференції для журналістів лідер Народного руху України Борис Тарасюк. – Бо вже саме ухвалення закону про вибори засвідчило, що нинішній режим намагається буквально заплутати виборців, а сам документ є найнедемократичнішим у Європі. В ньому безліч лазівок для того, аби здійснити будь-яке шахрайство. І почалося воно вже з формування виборчих комісій, коли було покладено шлагбаум представникам опозиції».

Чільник Руху навів приклади знімання кандидатів від місцевих організацій у різних областях і в Криму, і таких дій безліч. Скажімо, в Одесі рухівців зняли з реєстрації з тієї причини, що місцева організація партії «Право і справедливість» подала неправильні документи. Але зняли з реєстрації чомусь рухівських кандидатів. Воістину, на городі бузина, а в Києві – дядько. Подібне до цього відбувалося й відбувається в Харкові, у Броварах Київської області та інших реґіонах. А про такий виборчий хід партії влади, як клонування організацій різних партій, зокрема «Батьківщини», і говорити нічого. Хіба такими є європейські стандарти виборів, про які заявляє Президент?

Але попри все рухівці активно ведуть передвиборчу кампанію в усіх реґіонах. На Прикарпатті НРУ висунув до обласної, районних і міських, селищних, сільських рад чимало авторитетних, відомих людей. Б. Тарасюк представив журналістам чільну «п'ятірку» кандидатів до обласної ради. Це – голова проводу КО Ігор Шумега, народний депутат України III–V скликань, колишній заступник міністра Богдан Костинюк, заступник голови КО Ярослав Єфімчук, народний артист України, професор Михайло Кривень… У рухівському списку такі відомі люди, як професори Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Михайло Романюк, Богдан Мицкан, архітектор і засновник Руху на Прикарпатті Ярослав Шевчук і багато інших. А на міського голову Івано-Франківська лише Рух висунув жінку – Ліліану Сімонович. І, як засвідчують експерти, вона йде на вибори з однією з найкращих програм щодо поліпшення життя жителів обласного центру.

Послідовник В'ячеслава Чорновола Борис Тарасюк нагадав, що Рух – це та народна сила, яка виборювала незалежність, боронила її впродовж усіх років, ніколи не зраджувала українців і готова й нині захищати їх від тотального нищення владним режимом. «Не бійся! Не зраджуй! Не мовчи!» – таке рухівське гасло на виборах. Бо ж лише Рух виступає нині на захист української мови, духовності, економіки, територіальної цілісності.

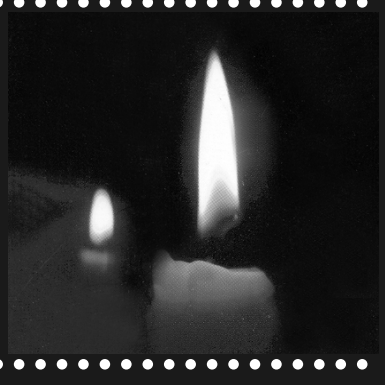
Борис Тарасюк закликав прикарпатців підтримати кандидатів до обласної, міської і районних рад: в обласному списку голосувати за № 5, а в Івано-Франківському міському — за № 7. І, зрозуміло, за кандидата на міського голову Ліліану Сімонович.

Вл. інф.

ГЕНОЦИД

УБІЄННИМ СИНАМ УКРАЇНИ

ПАМ'ЯТІ СОЛОВЕЦЬКОГО ЕТАПУ

27 жовтня 2010 року біля пам'ятника Лесеві Курбасу, що на перехресті вулиць Прорізна та Пушкінська в Києві, неформальне товариство «Українські Соловки», Всеукраїнський «Меморіал» ім. В. Стуса, Київське Товариство політв'язнів і репресованих, Український інститут національної пам'яті, громадськість справили **панахиду пам'яті Соловецького етапу,** що був розстріляний в урочищі Сандармох на півдні Карелії 27 жовтня, 1, 2, 3 і 4 листопада 1937 року. Протоієрей Володимир Черпак поіменно згадав усіх відомих нам жертв Сандармоху.

Люди стояли з запаленими свічками й портретами загиблих. Скапували воском свічки, скапували сльози...

Соловецький етап – це 1111 в'язнів Соловецької тюрми особливого призначення (СТОП), серед яких було **290 українців:** творець театру «Березіль» **Лесь Курбас,** поет-неокласик **Микола Зеров,** драматург **Микола Куліш,** колишній міністр освіти УНР **Антон Крушельницький та його сини Остап і Богдан,** письменники **Валер'ян Підмогильний, Павло Филипович, Валер'ян Поліщук, Григорій Епік, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Михайло Козоріс, Олекса Слісаренко, Михайло Яловий, історики – академік Матвій Яворський, професор Володимир Чехівський, професор Сергій Грушевський, географ академік Степан Рудницький, науковці Микола Павлушков, Василь Волков, Петро Бовсунівський, Микола Трохименко, творець Гідрометеослужби СРСР професор Олексій Вангенгейм (голландець з походження), міністр фінансів УРСР Михайло Полоз... Більшість українців розстріляні 3 листопада.**

Це були люди, які могли б створити неоціненні духовні скарби, володіючи якими, ми, українці, стали б урівень з іншими цивілізованими народами. Сама присутність таких людей у суспільстві робить його кращим. Та **постріли** малограмотного, але кваліфікованого розстрільника капітана Михаїла Матвеєва – виконавця волі чужої і глибоко ворожої нам російської комуністичної влади – **змінили хід нашої історії...**

Серед тих, чия *остання адреса – Сандармох,* були знаменитий адвокат росіянин Александр Бобрищев-Пушкін (захисник Бейліса й Пурішкевича), московський літературознавець Ніколай Дурново, засновник удмуртської літератури Кузебай Герд, білоруський міністр Флеґонт Волинець, татарський громадський діяч Ісмаїл Фірдевс, голова московського циганського табору Ґо'о Станеско, грузинські князі Ніколай Ерістов та Яссе Андронников, католицький адміністратор Грузії Шио Батмалашвілі, професор історії ВКП (б) єврей Пінхус Ґлузман, черкеський письменник князь Холід Абуков, корейський діяч Тай До, православні єпископи Алексій (воронезький), Даміан (курський), Ніколай (тамбовський), Петро (самарський), лідер баптистів СРСР Василь Колесников, отець Петер Вейґель – посланий Ватиканом для перевірки даних про переслідування вірян в СРСР... Закоцюблий від холоду (швидше б кінець!), лише в білизні, ступаючи останні кроки, зачерхлим мозком згадуючи слова молитви, він особисто переконався, що потрапив у царство Сатани, в Імперію Зла...

Смертника ставили на коліна – і капітан держбезпеки Матвеєв стріляв з револьвера в потилицю. Декого добивав якоюсь залізною колотушкою. Забитого підручні скидали в яму. Трупи присипали вапном і засипали. Так скріплювалася «дружба народів» напередодні 20-річчя «Великої жовтневої соціалістичної революції»...

Цей **Сандармох** *знайшли за документами й ідентифікували на місцевості 1 липня 1997 року Карельський та Санкт-Петербурзький «Меморіали», а саме Юрій Дмитрієв, Веніамін Іофе та Ірина Рєзнікова-Фліґе.* Там споруджений пам'ятник «Люди, не убивайте друг друга». Санкт-Петербурзький «Меморіал» привіз сюди камінь із Соловків, тут стоять великі польський та російський хрести, мусульманський пам'ятний знак, а в лісі – з півтори сотні карельських пам'ятних знаків – стовпи з дашками. **Тут приблизно 150 ям, де покоїться біля 9 тисяч розстріляних.** Це в 30-их роках було «*обычное место расстрелов*» на півдні Карелії... *Скільки таких місць ми не знаємо...*

2004 року з ініціативи американського громадянина Веніаміна Трохименка, батько якого – відомий мовознавець, розстріляний у Сандармосі, *стараннями українців усього світу,* насамперед **Товариства української культури Карелії «Калина», яке очолює велика подвижниця українського духу Лариса Скрипникова,** там споруджений пам'ятник – *ґранітний Козацький хрест «Убієнним синам України»* (автори – Микола Малишко та Назар Білик).

Розстріл Соловецького етапу – це лише один епізод виконання **постанови Політбюро ЦК ВКП (б) від 2 липня 1937 року П 51/94 «Про антирадянські елементи».** Ця постанова почала діяти **5 серпня 1937 року** за наказом НКВС СРСР № 00447. Тоді в СРСР розпочалася наймасовіша за всю радянську епоху **«чистка»** суспільства від елементів, що не годилися для будівництва комунізму. **Її теоретично обґрунтував** новий нарком НКВС Ніколай Єжов і зредаґував сам Сталін.

ЦК ВКП (б) запропонував подати в ЦК склади позасудових органів – «трійок», а також кількість осіб, які підлягають розстрілу та висланню.

У кожну республіку, область, район спускалися ліміти на репресування за I і II категоріями (I – розстріл, II – ув'язнення, співвідношення 3 до 1). «Знизу» полетіли звіти про перевиконання лімітів, розгорнулося соціалістичне змагання за їх перевиконання, прохання й вимоги збільшити їх, особливо за I категорією, висувалися «зустрічні плани». Так, *нарком внутрішніх справ УРСР* **Ізраїль Мойсеєвич Леплевський** тричі звертався за таким збільшенням. Призначений після його розстрілу в січні 1938 року в. о. наркома *Александр Успенський* – двічі. І Москва їх задовольняла.

Дія «трійок» поширилася на всі категорії населення. Під репресії потрапили «куркулі», «кримінальники», «контрреволюціонери» різних відтінків, «повстанці», «церковники», «шпигуни», «троцькісти», «диверсанти», «шкідники», «буржуазні націоналісти», тобто **й українська інтеліґенція, яка, за визначенням Сталіна, «не заслуговувала довір'я»...** *(А нащадок чекіста Дмитрій Табачник, ніби автор двох дисертацій про репресії, цинічно просторікує тепер про «узкий слой украиноязычной интеллигенции»...).*

Безперечно, репресії зачепили всі народи, що мали нещастя залишитися в російській імперії під новою назвою СРСР. Та все ж чи не **найбільше постраждав український народ, бо він, з його глибокою релігійністю, волелюбністю, потягом до самостійного господарювання, увесь не годився для будівництва комунізму і його слід було замінити нововиведеним «совєтскім народом»...**

На виконання згаданої Постанови, «чистка» відбулася і в концтаборах. Так, начальник Соловецької тюрми особливого призначення (СТОП) Іван Апетер одержав наказ скласти список на розстріл 1825 в'язнів. Одна група, 507 в'язнів, була розстріляна під Ленінґрадом 8 грудня 1937 року, 200 (насправді 198) – на Соловках 14 лютого 1938 року. Доля так званого Соловецького етапу, стала відомою щойно в 1997 році...

«Трійки» поєднували в собі слідство, обвинувачення, суд і виконавця вироків. На все слідство відводилося 10 діб. Участь захисника, прокурора, а часом і самого звинуваченого, оскарження вироку та клопотання про помилування не передбачалися, а вирок виконувався негайно після його винесення. Цілком у дусі настанови творця радянської держави В. І. Леніна, який учив: **«Будьте зразково нещадними... Розстрілювати, нікого не питаючи і не допускаючи ідіотської тяганини».** І відповідно до настанови «любимца партии и народа» С. М. Кірова, який учив «Карати по-справжньому, щоб на тому світі був помітний приріст населення, завдяки діяльності нашого ГПУ».

Тридцять сьомий рік – це гігантський масштаб репресій, що охопили всі реґіони й усі без винятку верстви суспільства, від вищого керівництва країни до далеких від політики селян і робітників. *Це колосальні фальсифікації звинувачень. Це безпрецедентна плановість терористичних «спецопераций»: «чистки» не міг уникнути ніхто. За 15 місяців кампанії за політичними звинуваченнями в СРСР було заарештовано більше* ***1,7 млн. (одного мільйона семисот тисяч!) осіб.*** *А разом із жертвами депортацій і засудженими так званими «соціально шкідливими елементами» кількість репресованих перевищує* ***два мільйони.***

Усього під час Великого терору до розстрілу з політичних мотивів були приречені **681 692 (шістсот вісімдесят одна тисяча шістсот дев'яносто дві!) особи.**

«Чистка» тривала понад 15 місяців і була офіційно припинена за постановою Політбюро ЦК ВКП (б) 15 листопада 1938 року, хоча репресії тривали й далі.

Її результат – девальвація цінності людського життя і свободи, зруйнування громадянського суспільства – громадських і політичних організацій, громад, церков, навіть сім'ї. Кожна людина залишалася сам-на-сам з молохом терористичної держави.

Кількість жертв репресій, депортацій і голоду в Україні за часи совєцької влади не піддається підрахунку. Це приблизно третина українського народу. Американський дослідник української трагедії **Джеймс Мейс писав, що нинішня Україна – це соціологічно випалена земля.** *Нинішній період історії України він визначав як «постгеноцидний».* На його думку, **процесу інтелектуального і морального занепаду українського суспільства та подальшого російщення не змогло зупинити навіть проголошення незалежності.**

Усі наші сучасні біди – це наслідок сатанинської селекції, під час якої була фізично знищена найкраща частина українського народу, а решта – деморалізована.

Починаючи з 2007 року, річниця Великого терору і день пам'яті Соловецького етапу відзначаються в Україні на державному рівні: 21 травня 2007 року Президент України Віктор Ющенко підписав Указ № 431/2007 **«Про заходи у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років».** Зокрема, *цим Указом на Український Інститут національної пам'яті покладений обов'язок щороку споряджати на початку серпня експедицію в урочище Сандармох та на Соловецькі острови.*

2 серпня 2010 р. така експедиція вирушила автобусом із Києва. У її складі – нащадки загиблих, колишні політв'язні, дослідники, журналісти, представники Спілки української молоді, священик, кобзар. Вони було гостями Товариства української культури Карелії «Калина» в Петроскої (Петрозаводськ). 5 серпня в урочищі Сандармох відбувся жалобний мітинґ і панахида з участю громадськості кількох країн. Наші паломники відвідали перші шлюзи Біломорсько-Балтійського каналу, що починається за 11 км від Сандармоху. Будівництво його на початку 30-их років обійшлося в 100 тисяч людських життів, у тому числі й українських селян. 7–8 серпня взяли участь у Днях пам'яті на Соловецьких островах. Паломники відвідали Соловецький кремль, що від 1920 до 1939 року був місцем ув'язнення кількох сотень тисяч в'язнів. А в камеру, де 25 років просидів останній отаман Січі Запорозької Петро Калнишевський, їх уже не пустили...

Пам'ятаймо: ми стали жертвами Великого терору тому, що неукраїнський за складом і духом уряд Радянської України не захищав наші національні інтереси.

Пильнуймо, щоб нинішня неукраїнська влада знову не повела нас тим самим трагічним шляхом – у Росію, яка відверто стала на шлях відновлення імперії.

Розкажімо своєму народові правду, щоб нам остаточно вирватися з Імперії Зла.

Василь ОВСІЄНКО,
у минулому політв'язень, учасник паломництва на Соловки 1999–2005 рр.

ОДНЕ ІЗ ВТРАЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ СІЛ

Дарія Петречко – авторка книги «Втрачені українські села. Чорна»

Колишньому українському селу Чорна Нижньо-Устріцького району (Польща) присвячена книга голови Івано-Франківського обласного товариства «Бойківщина» Дарії Петречко «Втрачені українські села. Чорна», яка днями вийшла друком у видавництві МПП «Таля» (селище Брошнів-Осада). Презентація видання відбулася в Науково-методичному центрі культури і туризму Прикарпаття.

15 лютого 2011 року минає 60 років з часу останньої хвилі депортації українців Західної Бойківщини згідно з Договором № 121 про обмін ділянками державних територій між СРСР і Польською Республікою. Депортація проходила без пострілів, без канонад гармат і реву танків, але великого болю душ і сердець депортованого люду від цього не поменшало. Болітиме ще не одному поколінню виселених на терени Східної та Південної України етнічних українців-бойків.

Депортовані – вихідці з міста Нижні Устріки, 35 сіл Нижньо-Устріцького, трьох сіл Стрілківського і трьох сіл Хирівського районів колишньої Дрогобицької області – нині мешкають у чотирьох південних областях України: 25 селах Донецької, 10 селах Миколаївської, 20 селах Одеської та п'ятьох селах Херсонської областей. Ось чому 41 село, в тому числі с. Чорна колишньої Дрогобицької області, а також містечко Нижні Устріки ми не знайдемо на мапі України.

Авторка книги «Втрачені українські села. Чорна» народилася в селі Чорна і зібрала унікальні, пронизані ностальгією, спогади розкиданих по всьому світу односельців. «Метою моєї праці, – каже Дарія Іванівна, – є збереження пам'яті про село Чорна і події 1951 року, які разом із 32 066 жителями 41 села і міста Нижні Устріки пережили мої односельці, мої батьки і я особисто. Хочу привернути увагу до білої плями в історії українського народу, зокрема, українців втраченої західної частини Бойківщини, з метою вивчення та оприлюднення тих подій і надання їм відповідної оцінки як громадськості, так і держави. Адже тільки пам'ятаючи минуле, свою малу батьківщину, ми зможемо будувати своє майбутнє».

Книга містить історичні, архівні матеріали, документи, ілюстрована численними світлинами. Видана на кошти авторки і небайдужих людей, здебільшого депортованих бойків або ж їхніх нащадків.

Чорняни донині зберігають свої традиції, відзначають релігійні свята, бережуть рідну мову і передають це все своїм нащадкам.

Про це розповіла й прочитала уривки з книги завідувач відділу фольклору та етнографії науково-методичного центру культури Прикарпаття Стефанія Капустинська.

Спогадами про виселення на презентації поділилися уродженець Чорної, а нині надвірнянець Федір Гобдич та уродженка сусіднього села Лип'я, нині жителька Надвірної Стефанія Лаврінок.

Авторку книги вітали начальник відділу у справах релігій при облдержадміністрації Тетяна Лапка, голова Івано-Франківської міської організації Народного руху України Ліліана Сімонович, відома колекціонерка українських вишивок – народна мисткиня Ірина Свйонтек, громадсько-культурна діячка Тетяна Фіґоль, методист обласного науково-методичного центру культури і туризму Прикарпаття Мирон Левицький.

У виконанні ансамблю «Воля» обласного товариства «Бойківщина» прозвучали пісні «На Вкраїні ми родились», «Рушив поїзд», «Повіяв вітер степовий», які нагадали депортованим бойкам про рідні місця.

Марія ВИТВИЦЬКА

Фото Олександра РОМАЗАНА

ЗГАДАЛИ ЛИХУ ГОДИНУ

В приміщенні Центру підвищення кваліфікацій державних службовців (вул. Незалежності, 46) відбувся вечір пам'яті, присвячений 65-ій річниці депортації етнічних українців з території Польщі. Перед присутніми виступили заступник голови Івано-Франківської облдержадміністрації Р. Іваницький, голова товариства «Лемківщина» С. Криницький, голова товариства «Надсяння» Г. Керниця, голова товариства «Бойківщина» Д. Петречко та інші.

У програмі вечора прозвучали музичні твори у виконанні камерного оркестру обласної філармонії, лемківської хорової капели «Бескид», вокального ансамблю «Воля», заслуженої артистки України О. Велкої, скрипаля-віртуоза Я. Бибика, інструментального дуету Надії та Ігоря Євенків, Ю. Крижалки. Перед присутніми була інсценізована сценічна композиція депортації.

З РОСИ І ВОДИ!..

Високоповажного дорогого побратима, вірного сина України, шановного

Михайла МУЛИКА

щиросердечно вітаємо з 90-літтям!

Тернистим, сповненим повсякчасної боротьби, смертельних небезпек, напруженої праці й разом з тим – яскравого світла українського духу та непохитної стрілецької волі простелився Ваш довгий життєвий шлях.

Щаслива доля привела на цей світ Вас 20 жовтня 1920 р. в дивовижно красивому селі Горожанці на Тернопільщині в українській патріотичній родині й високосвідомому українському стрілецькому роді.

Патріотизм і любов до України здавна були притаманні Вашим землякам і батькам, а це передалось і Вам. Коли батько одягнув своєму 13-літньому синові стрілецьку мазепинку, він вселив у його свідомість ще сильніший дух патріотизму – «дух, що тіло рве до бою, рве за поступ, щастя, волю...», і Михайло вступив у товариство «Доріст», а в 17 років – в ОУН.

Гомоніла Україна... У 1941 році батько Іван пішов у підпілля. Ви також присвятили своє життя здобуттю незалежної України і в 1943 році вступили в 1-шу Українську дивізію Української національної армії, щоб захистити від ворожої навали і створити Українську Державу. Ви вписали славні сторінки в історію України в боротьбі за її волю проти ворожих орд і перемогли. Саме Ви довели, що в єдності й патріотизмі сила народу і шлях, щоб державу збудувати.

Ми гордимось, що маємо такого Славного Сина України. Ви – гордість Нації.

Бажаємо Вам міцного здоров'я і сили в розбудові духовного відродження нашої Нації, родинного благополуччя та многих благословенних літ радісного і щасливого до 100 літ життя. З роси і води...

З повагою голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ,
голова ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО,
генерал-хорунжий УК «Галицька Січ» Микола КАРДАШУК

НА ЧАСІ

СЯДЬМО РАЗОМ, БРАТОВЕ!

Так вже повелося з давньої пори,
Де два українці, там гетьманів три,
А тут ще й шістнадцять технічних гравців –
«Лицарів удачі, добрих молодців».

Якби таку владу я у місті мав,
Тоді дві команди з них би сформував,
Ще шість футболістів взяв зі сторони,
Щоб навчили грати новачків вони.

Головним суддею був би пан Шкутяк,
Якщо б погодився судити «за так»,
І польові судді також би знайшлись –
Ті, що на Говерлу йшли із ним колись.

Ото був би славний історичний матч –
Сам пан Вишиванюк й екс-голова Ткач,
Ветерани Руху, УНП та КУН
Сиділи би разом у центрі трибун.

І не так важливо, хто забив би гол,
Пішов би на користь ось такий футбол,
Бо що б не казала кожна сторона,
А мета і доля у нас всіх одна.

Тож сідаймо, браття, за широкий стіл –
Хай за нас радіє гетьман Чорновіл
І Степан Бандера там на небесах...
Не ганьбіть наш славний синьо-жовтий стяг!

Степан ДАСЕВИЧ

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

листопад

1 ЛИСТОПАДА

День державності на західноукраїнських землях.

70 років з часу заснування обласної філармонії (1940).

5 ЛИСТОПАДА

135 років від дня народження **Михайла Мочульського** (1875–1940), українського літературознавця, перекладача, автора праць про Т. Шевченка, І. Франка. З 1931 р. працював нотаріусом у Станиславові, там і помер.

9 ЛИСТОПАДА

День української писемності й мови.

10 ЛИСТОПАДА

115 років від дня народження **Степана Масляка** (1895–1960), українського поета, перекладача, уродженця м. Івано-Франківськ.

12 ЛИСТОПАДА

105 років від дня народження **Івана Крушельницького** (1905–1934), письменника, перекладача, мистецтвознавця, графіка, уродженця Коломиї. Репресований і розстріляний у 1934 р.

15 ЛИСТОПАДА

125 років від дня народження **Михайла Куриленка** (1885–194?), засновника мистецько-промислової спілки «Гуцульське мистецтво» в Косові.

115 років від дня народження **Миколи Вінтоняка** (1895–1980), майстра художнього оброблення шкіри, уродженця м. Косів. Відновив давні способи шкірного виробництва, техніки оздоблення – гаряче і холодне тиснення, інкрустація металом.

110 років від дня народження **Володимира Блавацького** (1900–1953), українського актора і режисера, уродженця м. Косів.

16 ЛИСТОПАДА

75 років від дня народження **Петра Боєчка** (1935), івано-франківського художника.

20 ЛИСТОПАДА

50 років від дня народження **Ольги Шулепи** (1960), івано-франківської художниці, члена Національної спілки художників України, уродженці м. Івано-Франківськ.

21 ЛИСТОПАДА

90 років від дня народження **Романа Вінтоняка** (1920, м. Косів – 1995, м. Івано-Франківськ), учасника національно-визвольної боротьби, члена ОУН з 1937 р.

22 ЛИСТОПАДА

75 років від дня народження **Романа Скульського** (1935–2004), кандидата педагогічних наук, професора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

23 ЛИСТОПАДА

75 років від дня народження **Олега Адаменка** (1935), доктора геолого-мінералогічних наук, професора, віце-президента комісії з геоархеології та палеоліту Міжнародного союзу з вивчення четвертинного періоду (INQUA).

24 ЛИСТОПАДА

130 років від дня народження **Івана Дем'янчука** (1880–1919), мовознавця, перекладача, викладача польської гімназії та директора жіночої гімназії сестер-василіянок у м. Станиславів (тепер – Івано-Франківськ), уродженця м. Надвірна.

120 років від дня народження **Володимира Білозора** (1890–1969), громадського діяча, військового лікаря УСС та УГА, який утримував у Коломиї амбулаторію для незаможних селян і робітників.

25 ЛИСТОПАДА

140 років від дня народження **Миколи Заячківського** (1870–1938), громадсько-просвітнього діяча, голови «Сокола-Батька» (1922–1933), члена НТШ і «Просвіти».

85 років від дня народження **Михайла Борука** (1925), ткача, журналіста, уродженця с. Рожнів Косівського району.

26 ЛИСТОПАДА

85 років від дня народження **Опанаса Заливахи** (1925–2007), художника, дисидента, лауреата Шевченківської премії, який з 1962 року мешкав в Івано-Франківську.

29 ЛИСТОПАДА

110 років від дня народження **Галини Залеської** (Лагодинської) (1900–1964), піаністки, письменниці й педагога, уродженки с-ща Делятин.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

ПАМ'ЯТЬ

ЗГАДАЙМО СТАНІСЛАВСЬКИХ ГІМНАЗИСТІВ

Щоп'ять років збирати всіх випускників колишньої Станіславської гімназії, яка відродилася в Українській гімназії № 1, почали в Івано-Франківську ще 1995 року. Тоді Асоціація колишніх гімназистів спільно з дирекцією Української гімназії започаткували проведення конґресу гімназистів. І ось у жовтні 2010 року колишні й теперішні гімназисти і вчителі зібралися на четвертий урочистий конґрес.

Цього року виповнюється 105 років з часу заснування у Станіславі першої української середньої школи, яка згодом стала гімназією і знаходилась по вул. Липовій (тепер – вул. Шевченка). Гімназія пережила війну й окупацію. Про ті часи мені розповідали мої друзі з хорової капели «Червона калина» Теодор Гуменюк, Мар'ян Степаняк, Олександр Слівінський, які, на жаль, відійшли від нас. Це були просвітяни-патріоти, добрі фахівці. Теодор Гуменюк – був бухгалтером аптек міста, Олександр Слівінський – проектувальник житла, Мар'ян Степаняк – учитель музики. Вони знали по кілька мов, були інтеліґентні й нескорені духом. До кінця свого життя були активістами «Просвіти».

Є чого повчитись учням і гімназистам у наших славних інтеліґентів і патріотів, які не боялись умерти за Україну. Скажімо, Теодор Гуменюк був репресований, Олександр Слівінський – вояк УПА, Мар'ян Степаняк був зв'язковим ОУН, членом організації «Соколи» і «Просвіта».

Серед відомих у Галичині випускників Станіславської гімназії, яких на урочистостях згадав директор гімназії Ігор Дейчаківський, – композитор Анатолій Кос-Анатольський, письменниця Ірина Вільде, ідеолог ОУН Степан Ленкавський, патріот Євген Гірник, єпископ УГКЦ Василь Величковський та інші. До речі, на колишньому будинку гімназії встановлені пам'ятні дошки Є. Гірнику й С. Ленкавському.

І сьогодні Українська гімназія № 1 виховує своїх учнів у патріотичному дусі, їх можна чути й бачити на основних заходах міста, вони відвідують «Просвіту». Гімназисти вчать три іноземні мови, мають кілька дисциплін, які не вивчають в інших школах.

У 2006 році гімназія стала переможцем Всеукраїнського конкурсу «100 найкращих шкіл України», а за результатами української мови й літератури у 2008–2009 роках займала перше місце серед українських шкіл.

Степан БОЙКО

ЗАРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ

СВЯТО ПРАПОРА

Напередодні осінніх канікул у школі-садочку № 7 провели батьківську конференцію на тему «Освячення Державного Прапора України». Директор школи Марія Ільків перед початком заходу розповіла про виховання дітей ЗОШ № 7 на християнських засадах та педагогічних ідеях Софії Русової. Вже цього року ЗОШ № 7 впроваджує концепцію національно-патріотичного виховання в життя.

Пані Марія – упорядниця книжки «Софія Русова і сьогодення» – спільної праці шістнадцяти педагогів цього закладу. Сьогодні, в не дуже сприятливий час, колишня виселенка в Сибір М. Ільків сміливо вводить в освіту український інтерес. А згадана конференція є складовою концепції національно-патріотичного виховання.

Відбувся захід у катехитичному центрі церкви Пресвятого Серця Христового. Вихователі школи Н. Ясинська та В. Козак підготували музичну композицію, в якій шкільний дитячий хор виконав низку церковних і світських патріотичних пісень про Україну, а школярі віршами розповіли про українське національне знамено від часу Володимира Великого до затвердження Верховною Радою української символіки.

Від батьківського колективу виступив просвітянин, член відомої хорової капели «Червона калина» Степан Бойко, який приніс на урочистості уже історичне державне знамено, яке в 90-их роках минулого століття побувало на багатьох мітингах, концертах-реквіємах, на виступах згаданого колективу по всій Україні і за кордоном. Кожен такий концерт відбувався на сцені під нашим прапором. На сході України люди вперше його бачили, деякі сприймали аґресивно, інші – позитивно.

Цікаво зазначити, що майже 150 прапорів освятив настоятель монастиря в Погоні отець Никодим, який сказав: «Любіть, шануйте свій прапор, виходьте з ним на національні свята, державні заходи». І дітей, одягнених у національні строї, як стояли півколом у церкві з запаленими свічками й тримали знамена, отець окропив свяченою водою. Вони наче виросли, а батьки стали свідомішими українцями. Бо ж не кожна сім'я має вдома український прапор, а варто би мати. «Така акція єднає нас, молоде покоління бере естафету від нас, ветеранів», – сказала мені вчителька 3-го класу Інна Василюк, діти якої, як і вся школа, щиро співали й молились за Україну.

Борис СТЕПАНІВ

ПОКЛИКАННЯ

МУЗИКА ЛЕСІ МАЛЬКО

Леся Малько живе і працює в Івано-Франківську, її добре знають учні ДМШ № 3, де Леся Василівна працювала вчителем теорії музики. Вона народилася в родині, де музика й мистецтво були родинною справою. Батько Василь Олексійович – зі священицької родини, співав у хорі, потім був актором Станіславського музично-драматичного театру, а згодом – незмінним заступником директора. Мама Емма Павлівна Поливанова з 1948 року працювала актрисою театру (сюди вона одержала скерування після закінчення Київського театрального інституту ім. І. Карпенка-Карого), а потім – директором музучилища. Двійко своїх дітей родина виховувала в любові до прекрасного світу мистецтва.

Леся закінчила музичну школу, музичне училище, Івано-Франківський педагогічний інститут, мала великі успіхи в композиції, вже в училищі пробувала писати пісні, брала участь у конкурсах, згодом – готувала до конкурсів своїх учнів. До речі, Таню Ліберман до вступу в училище ім. Р. М. Глієра по сольфеджіо готувала Леся Малько. Своїх синів Леся Василівна також виховала в любові до прекрасного, дала їм музичну освіту.

Сьогодні пісні Лесі Малько на слова улюбленої поетеси Неоніли Стефурак виконують ансамбль «Росинка», народні артисти Богдан Сташків, Володимир Пірус, Михайло Кривень, ансамбль «Гуцулочки». Саме ці найкращі пісні увійшли до музичного альбому «Музика Лесі Малько». А в шухляді композитора готова до друку збірка пісенних творів, яка чекає на видавця.

Хочеться привітати Лесю Василівну й побажати їй пісенних крил і книжок з її чудовими музичними творами.

Любов ЗОРІНА